

1. Úvod

Účet kultury je základním nástrojem pro sledování finančního hospodaření kultury, a to prostřednictvím soustavy tabulek zachycujících především příjmy a výdaje subjektů s převažující činností ve sledovaných kulturních oblastech. Tyto údaje jsou doplněny o údaje o zdrojích jejich financování, zaměstnanosti, příjmové soběstačnosti, investicích a taky přínosu těchto subjektů k celkové produkci a přidané hodnoty včetně HDP v rámci celého národního hospodářství.

Satelitní účet kultury ČR vznikl v roce 2009 na základě vládního rozhodnutí o potřebě sledovat ekonomický význam kultury. Jeho metodika, vytvořená ve spolupráci Ministerstva kultury, někdejšího Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu (dnes Národní institut pro kulturu) a Českého statistického úřadu, vznikla na základě evropského projektu ESSnet Culture, který sjednotil definici kultury napříč zeměmi EU. Od roku 2010 se tak účet opírá o mezinárodní standardy, což umožnilo postupné rozšiřování sledovaných aktivit a vytvoření stabilních časových řad pro dlouhodobé analýzy.

V současnosti účet kultury plní významnou roli také v rámci cílů aktuální Státní kulturní politiky 2026–2030+, a to zejména u specifického cíle posílení plánování a rozhodování na základě objektivních dat. Výsledky účtu kultury by měly sloužit k posílení advokacie kultury a k jejímu řízení jako moderního, inovacemi poháněného odvětví s jasně definovanou společenskou hodnotou.

Obsah a struktura účtu kultury za rok 2024 prošly rozsáhlou revizí s cílem poskytnout jeho uživatelům sledované ukazatele v jednotném třídění podle sektorů a oblastí kultury. Výsledky účtu kultury za rok 2024 poskytují ucelený přehled o stavu a vývoji kultury v kontextu celého národního hospodářství.

Publikace je rozdělena do tří částí. V první části jsou uvedeny metodické informace důležité pro správnou interpretaci publikovaných údajů. Podrobněji jsou zde rozebrány použité datové zdroje a sledované ukazatele. Nechybí zde ani vymezení sektorů a oblastí kultury podle Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE a upozornění na metodické limity účtu kultury. Druhá analytická část obsahuje komentář doplněný o grafy a kartogramy k hlavním zjištěním (příjmy, výdaje a zaměstnanost) za rok 2024 v členění podle sektorů a oblastí kultury. Významná část této textové části je věnována financování kultury z veřejných zdrojů a podrobnějším údajům za vybraná kulturní zařízení. V závěru je uveden základní makroekonomický pohled na význam kultury v rámci celého národního hospodářství. Tabulková příloha, která je třetí a stěžejní částí této publikace, přináší pak podrobné údaje nejen za rok 2024, ale i v časové řadě od roku 2019. Kromě údajů za Česko celkem obsahuje u údajů za vybraná kulturní zařízení i regionální srovnání.

Účet kultury plnil důležitou roli také jako benchmark k výsledkům mapování kulturních a kreativních odvětví, které probíhalo na národní a krajské úrovni mezi lety 2022 a 2025 za koordinace Ministerstva kultury ČR. Jedním z důležitých výstupů mapování byla revize zařazení ekonomických subjektů do příslušných kategorií CZ-NACE, a právě dlouhodobé a udržitelné zpřesňování záznamů o kulturních subjektech v registrech je jednou z důležitých výzev v rozvoji účtu.

Statistické údaje prezentované v publikaci mohou odpovědět na řadu otázek o kultuře a jejím postavení. Pokud byste měli ke zveřejněným údajům jakékoli otázky nebo poznámky, neváhejte nás prosím kontaktovat. Návrhy na zlepšení našich statistik jsou vždy vítány.